

Waar het licht is

Jennifer Niven

WAAR
HET
LICHT
IS

Vertaald door
Aleid van Eekelen-Benders

moon

Eerste druk 2015
Tweede druk 2016
Derde druk 2020

Oorspronkelijke titel: *All the Bright Places*
Oorspronkelijk uitgegeven door: Random House, 2015
© Jennifer Niven, 2015
© Vertaling uit het Engels: Aleid van Eekelen-Benders, 2015
© Nederlandse uitgave: Moon, Amsterdam 2015
© Omslagbeeld: Netflix 2020. Used with permission.
Omslagontwerp: Baqup
Typografie: Perfect Service

Citaat uit *A Farewell to Arms* van Ernest Hemingway: *Afscheid van de wapenen*, vertaling Katja Vranken, 1958
Citaat uit *Moby Dick* van Herman Melville: *Moby Dick*, vertaling Barber van de Pol, 2008

ISBN 978 90 488 5678 7
ISBN 978 90 488 2179 2 (e-book)
NUR 285

www.uitgeverijmoon.nl
www.overamstel.com

Moon is een imprint van Overamstel uitgevers bv

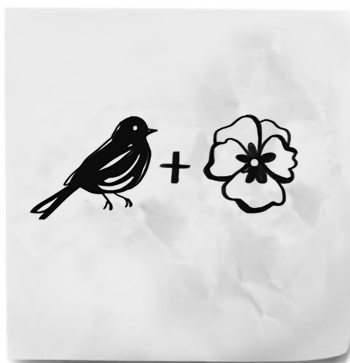
Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

**Voor alle meisjes
en jongens van Germ,
die er iets prachtigs
van maken**

‘De wereld breekt iedereen en naderhand zijn velen sterk op de gebroken plaatsen.’

– Ernest Hemingway

FINCH

Ik ben weer wakker, 6e dag

Is het vandaag een goede dag om dood te gaan?

Dat vraag ik me af als ik 's ochtends wakker word. Als ik in het derde uur mijn ogen open probeer te houden terwijl meneer Schroeder maar doorzeurt. Terwijl ik 's avonds aan tafel de sperziebonen doorgeef. Als ik 's nachts wakker lig doordat mijn hersens niet uit willen omdat ze nog zoveel hebben om over na te denken.

Is vandaag de dag?

En als het vandaag niet is – wanneer dan?

En ik vraag het me nu af, terwijl ik op een smalle richel zes verdiepingen boven de grond sta. Het is hier zo hoog dat ik bijna een deel van de lucht word. Als ik naar de stoep onder me kijk helt de wereld over. Met mijn ogen dicht geniet ik ervan hoe alles rondtolt. Misschien doe ik het deze keer – laat ik me door de lucht meedragen. Alsof ik in een zwembad dobber en wegdrijf van alles om me heen.

Ik herinner me niet dat ik naar boven ben geklommen. Eigenlijk herinner ik me ook nauwelijks iets van vóór zondag, tenminste niet van deze winter tot nu toe. Zo gaat het altijd: verdwijnen en wakker worden. Ik lijk net die ouwe gast met die baard, Rip Van Winkle. Het ene moment ben ik er nog en het volgende ben ik weg. Je zou denken dat ik er intussen wel aan gewend was, maar zo erg als deze keer is het nog nooit geweest, want ik heb niet een paar dagen of één of twee weken geslapen – nee, ik heb ook tijdens alle feestdagen geslapen, oftewel Thanksgiving, Kerstmis en oud en nieuw. Ik kan je ook

niet vertellen wat er deze keer anders aan was, alleen dat ik me bij het wakker worden doodser voelde dan gewoonlijk. Wakker, dat wel, maar volkomen leeg, alsof iemand zich uitbundig te goed had gedaan aan mijn bloed. Dit is de zesde dag dat ik wakker ben, en sinds 14 november de eerste week dat ik weer op school ben.

Als ik mijn ogen opendoe is de grond er nog steeds, hard en duurzaam. Ik sta op een richel van zo'n tien centimeter breed in de klokkentoren van de *high school*. Die toren is best klein, met maar een meter of wat betonnen vloerruimte rondom de klok en dan een lage stenen balustrade, waar ik overheen ben geklommen om hier te komen. Af en toe stoot ik er met een been tegenaan om mezelf eraan te herinneren dat hij daar is.

Ik heb mijn armen gespreid alsof ik een preek afsteek en deze hele niet-erg-grote, suffe, saaie stad mijn parochie is. 'Dames en heren!' roep ik. 'Ik heet u graag van harte welkom bij mijn dood!' Je zou misschien eerder 'bij mijn leven' verwachten, omdat ik net wakker ben en zo, maar alleen als ik wakker ben denk ik aan doodgaan.

Ik ga tekeer als zo'n ouderwetse hel-en-verdoemenisprediker, met schokkerige hoofdbewegingen en hoge uithalen, en ik verlies bijna mijn evenwicht. Ik grijp achter me naar houvast en ben blij dat niemand het zo te zien heeft gemerkt, want zeg nou zelf, het is nogal lastig om er onbevreesd uit te zien terwijl je je als een watje aan een balustrade vastklampt.

'Ik, Theodore Finch, niet meer beschikkend over mijn geestelijke vermogens, laat hierbij al mijn aardse bezittingen na aan Charlie Donahue, Brenda Shank-Kravitz en mijn zusjes. De rest kan allemaal de f... tering krijgen.' Bij ons thuis kregen we al vroeg van mijn moeder te horen dat we dat woord (als we het per se wilden gebruiken) moesten spellen of het – nog beter – bij puntje-puntje moesten laten, en dat heb ik jammer genoeg nooit meer afgeleerd.

Hoewel de bel al is gegaan lopen er nog steeds klasgenoten van me buiten. Het is de eerste week in het tweede semester

van het eindexamenjaar, en nu al doen ze alsof ze het er hier bijna op hebben zitten. Er tuurt er een in mijn richting, alsof hij me heeft gehoord, maar de anderen kijken niet op, omdat ze niks doorhebben of omdat ze wel weten dat ik hier sta, maar denken: ach, het is Theodore Freak maar.

Dan draait die ene zijn hoofd van mij weg en wijst naar de lucht. Eerst denk ik dat hij naar mij wijst, maar op hetzelfde moment zie ik haar, het meisje. Ze staat aan de andere kant van de toren, niet ver van me vandaan, ook buiten op de richel; haar donkerblonde haar zwiert in het briesje en haar rok bolt op als een parachute. Het is januari, we zijn in Indiana, maar zij staat daar op kousenvoeten, in haar maillot met haar laarzen in de hand, en ze tuurt naar haar voeten of naar de grond – dat is moeilijk te zien. Ze lijkt daar wel vastgevroren.

Met mijn normale, niet-predikersstem zeg ik zo rustig mogelijk: 'Alles is beter dan omlaagkijken, neem dat maar van mij aan.'

Heel langzaam draait ze haar hoofd naar me toe, en hé, ik ken dat meisje – dat wil zeggen, ik zie haar weleens door de gang lopen. Ik kan het niet laten: 'Kom je hier vaak? Want dit is, zeg maar, mijn vaste stek en ik herinner me niet dat ik jou hier al eens heb gezien.'

Ze lacht niet, ze knippert niet met haar ogen; ze kijkt me alleen maar aan vanachter die enorme bril die bijna haar hele gezicht bedekt. Als ze een stapje achteruit wil doen botst haar voet tegen de balustrade. Ze wankelt even en voor ze in paniek kan raken zeg ik: 'Ik weet niet wat jij hier boven komt doen, maar ik vind de stad er hiervandaan altijd mooier uitzien en de mensen aardiger. Zelfs de grootste klieren lijken bijna vriendelijk. Behalve Gabe Romero en Amanda Monk en dat hele stel waar jij mee optrekt.'

Ze heet Violet Nog-wat. Ze is populair, type cheerleader – zo'n meisje dat je nooit zou verwachten op een richel zes verdiepingen boven de grond tegen te komen. Achter die lelijke bril is ze knap, heeft ze wel iets van een porseleinen pop: grote ogen, een lief, hartvormig gezichtje, een mond die zich elk

moment in een volmaakt lachje kan buigen. Een meisje dat uitgaat met jongens als Ryan Cross, honkbalster, en dat in de lunchpauze bij Amanda Monk en de andere bijenkoninginnen zit.

‘Maar laten we wel wezen, we zijn hier niet voor het uitzicht. Jij bent toch Violet, hè?’

Ze knippert één keer met haar ogen, en dat vat ik maar op als ja.

‘Theodore Finch. Ik geloof dat we vorig jaar bij algebra in dezelfde klas zaten.’

Ze knippert nog eens.

‘Ik heb de pest aan wiskunde, maar dat is niet de reden dat ik hier sta. Sorry als dat voor jou wel zo is. Jij bent vast beter in wiskunde dan ik, want dat is zo ongeveer iedereen, maar dat geeft niks, daar zit ik niet mee. Want ik blink uit in andere, belangrijker dingen: gitaar, seks en continu mijn pa teleurstellen, om er maar een paar te noemen. En het schijnt trouwens te kloppen dat je het in de echte wereld nooit gebruikt. Wiskunde, bedoel ik.’

Ik blijf praten, maar ik voel dat de vaart eruit raakt. Al was het maar omdat ik moet pissen, en daardoor zijn mijn woorden niet het enige krampachtige. (Niet vergeten: altijd eerst even naar de wc gaan voor je probeert een eind aan je leven te maken.) En punt twee: het gaat regenen, wat bij deze temperatuur wel ijzel zal zijn voordat het de grond raakt.

‘Het gaat regenen,’ zeg ik, alsof zij dat niet doorheeft. ‘Je zou misschien kunnen aanvoeren dat de regen het bloed wegspoelt, zodat wij niet zo’n troep vormen om op te ruimen als anders het geval zou zijn. Maar juist die troep, die zette me aan het denken. Ik ben niet ijdel, maar wel menselijk, en ik weet niet hoe het met jou zit, maar ik voel er niks voor om er op mijn begrafenis uit te zien alsof ik door de houtversnipperaar ben gehaald.’

Ze bibbert van de kou of van de zenuwen, ik weet niet welk van beide, en daarom schuifel ik langzaam haar kant op en hoop maar dat ik er niet af val voor ik er ben, want als ik ergens

geen zin in heb, is het wel mezelf voor paal zetten waar dat meisje bij is. 'Ik heb duidelijk laten weten dat ik een crematie wil, maar daar gelooft mijn moeder niet in.' En mijn vader doet alles wat zij zegt om haar niet verder van streek te maken dan hij al heeft gedaan, en bovendien: je bent veel te jong om over zulke dingen na te denken, je weet toch dat oma Finch achtennegentig is geworden, daar hoeven we het nu niet over te hebben, Theodore, maak je moeder niet overstuur.

'Dus ik kom in een open kist te liggen, en als ik dan spring, dan ziet dat er niet fraai uit. Bovendien bevalt mijn gezicht me wel zoals het nu is, met alles op zijn plaats: twee ogen, één neus, één mond, een compleet gebit, dat als ik eerlijk ben een van mijn sterkste punten is.' Ik glimlach, zodat ze kan zien wat ik bedoel. Alles waar het hoort – vanbuiten tenminste.

Als ze niks zegt schuifel en praat ik verder. 'Het ergste vind ik het nog voor de begrafenisondernemer. Dat lijkt me toch al een klotebaar, maar om dan ook nog te maken te krijgen met zo'n eikel als ik?'

Van beneden roept iemand: 'Violet? Is dat Violet daar boven?'

'O god,' zegt ze, zo zacht dat ik het nauwelijks versta. 'O-god-o-god-o-god.' De wind laat haar rok en haar haren opwaaien en het ziet eruit of ze elk moment kan wegvliegen.

Er klinkt geroezemoes van de grond en ik roep: 'Probeer niet me te redden! Dan breng je jezelf ook nog in gevaar!' Dan zeg ik heel zacht, alleen tegen haar: 'Wat we volgens mij moeten doen is dit.' Ik sta nog maar een paar decimeter van haar af. 'Ik wil dat je je laarzen naar de klok gooit en dan de balustrade vastpakt, gewoon beetgrijpen, en als je die vasthebt leun je er tegenaan en dan til je je rechterschoen op en eroverheen. Begrepen?'

'Oké.' Ze knikt en verliest bijna haar evenwicht.

'Niet knikken.'

'Oké.'

'En wat je ook doet, niet de verkeerde kant op gaan en achteruitstappen in plaats van naar voren. Ik tel tot drie, ja?'

‘Oké.’ Ze gooit haar laarzen in de richting van de klok en ze vallen – bonk, bonk – op het beton.

‘Eén. Twee. Drie!’

Ze grijpt het steen, gaat er zo’n beetje tegenaan staan, en dan tilt ze haar been op en eroverheen, zodat ze op de balustrade zit. Ze staart naar beneden en omdat ik zie dat ze weer verstijft zeg ik: ‘Goed. Prima. En nu niet meer omlaagkijken.’

Langzaam kijkt ze mijn kant op en dan steekt ze haar rechtervoet uit naar de vloer van de klokkentoren, en als ze daar is zeg ik: ‘Nu dat linkerbeen weer naar binnen zien te krijgen. Zonder de balustrade los te laten.’ Ze trilt nu zo hevig dat ik haar tanden hoor klapperen, maar ik kijk toe hoe haar linkervoet naast de rechter belandt, en dan is ze veilig.

Dus nu sta ik hier nog maar in m’n eentje. Ik tuur nog één keer naar de grond onder me, langs mijn voeten, maatje 46 en ze groeien maar door – vandaag draag ik sneakers met fluorescerende veters –, langs de open ramen op de derde, de tweede, de eerste verdieping, langs Amanda Monk die op de stoep bij de ingang staat te kakelen en als een pony met haar blonde haar zwaait, met haar boeken boven haar hoofd, terwijl ze tegelijkertijd probeert te flirten en zichzelf tegen de regen te beschermen.

Ik tuur langs dat alles heen naar de grond, die nu glibberig en nat is, en stel me voor dat ik daar lig.

Ik kan er gewoon af stappen. Dan is het zó gebeurd. Geen ‘Theodore Freak’ meer. Geen pijn meer. Niks meer.

Ik probeer de onverwachte onderbreking van even een leven redden opzij te schuiven en door te gaan met wat ik aan het doen was. Heel even voel ik het: het vredige gevoel wanneer mijn binnenste stilvalt, alsof ik al dood ben. Ik ben gewichtloos en vrij. Niets en niemand te vrezen, niet eens mezelf.

Dan zegt een stem achter me: ‘Ik wil dat je de balustrade vastpakt, en als je die hebt leun je ertegenaan en til je je rechtervoet op en eroverheen.’

Meteen voel ik het moment voorbijgaan, misschien is het al voorbij, en nu lijkt het een stom idee, behalve dan dat ik Aman-

da's gezicht wel had willen zien als ik langs haar zeilde. Ik moet lachen als ik eraan denk. Ik lach zo hard dat ik er bijna af val, en daar word ik bang van – echt doodsbenuwd, bedoel ik – en ik grijp me vast en Violet grijpt mij vast en op dat ogenblik kijkt Amanda omhoog. 'Weirdo!' roept iemand. Amanda's clubje giebelt. Ze houdt haar handen om haar grote mond en roept naar boven: 'Alles in orde, V?'

Violet leunt over de balustrade, maar blijft mijn benen vasthouden. 'Ja, hoor.'

De deur boven aan de torentrap gaat op een kiertje open en mijn beste vriend, Charlie Donahue, verschijnt. Charlie is zwart. Niet chocoladebruin, maar echt diepzwart. En ik ken ook niemand die zo vaak neukt als hij.

'Er staat vandaag pizza op het menu,' zegt hij, alsof ik niet zes verdiepingen boven de grond op een richel sta met mijn armen wijd en een meisje om mijn knieën gewikkeld.

'Waar wacht je nog op, freak?' brult Gabe Romero, beter bekend als Roamer (zo'n levende dode als hij is), beter bekend als Klojo, van beneden. Weer gelach.

Omdat ik straks een date met je moeder heb, denk ik, maar dat zeg ik niet, want oké, het is stom, en bovendien komt hij dan naar boven om me op mijn smoel te slaan en me er dan af te gooien, en dat is toch heel iets anders dan als ik zelf spring.

Daarom roep ik: 'Dank je wel dat je me hebt gered, Violet. Ik weet niet wat ik had gedaan als jij er niet was geweest. Dan was ik nu vast dood.'

Het laatste gezicht dat ik daar onder zie is dat van mijn schoolcounselor, meneer Embry. Als ik hem nijdig naar boven zie kijken denk ik: geweldig, echt geweldig.

Ik laat me door Violet over de balustrade helpen, het beton op. Van beneden komt een aarzelend applausje – niet voor mij, maar voor Violet, de heldin. Van zo dichtbij zie ik dat ze een gladde, gave huid heeft met alleen twee sproetjes op haar rechterwang, en haar ogen zijn een tint grijsgroen die me aan de herfst doet denken. Die ogen, die raken me. Ze zijn groot en boeiend, alsof ze alles zien. Hoe warm ze ook zijn, ze zijn ac-

tief, gaan recht op hun doel af. Het soort ogen dat dwars door je heen kijkt, dat kan ik zelfs door die bril heen zien. Ze is knap en groot, maar niet te groot, met lange, rusteloze benen en welvende heupen. Dat zie ik graag bij een meisje. Te veel highschoolmeisjes hebben net zo'n figuur als jongens.

'Ik zat hier zomaar,' zegt ze. 'Op de balustrade. Ik was niet naar boven gekomen om...'

'Ik heb een vraag voor je. Geloof jij dat er zoiets als een volmaakte dag bestaat?'

'Wat?'

'Een volmaakte dag. Van begin tot eind. Waarop er niks verschrikkelijks of verdrietigs of doodgewoons gebeurt. Geloof jij dat dat kan?'

'Dat weet ik niet.'

'Heb je er weleens een beleefd?'

'Nee.'

'Ik ook niet, maar ik blijf erop wachten.'

Ze fluistert: 'Dank je wel, Theodore Finch.' Dan legt ze haar hand tegen mijn gezicht en geeft me een kus op mijn wang, en ik ruik haar shampoo, die me aan bloemen doet denken. 'Als je dit ooit verder vertelt vermoord ik je,' zegt ze in mijn oor. Met haar laarzen in de hand loopt ze haastig weg, uit de regen, door het deurtje naar de donkere, gammele trap die naar een van de vele te fel verlichte, te volle schoolgangen leidt.

Charlie staart haar na en als de deur achter haar dichtvalt kijkt hij weer naar mij. 'Waarvoor deed je dat nou, man?'

'Omdat we allemaal ooit dood moeten. Ik wil gewoon voorbereid zijn.' Dat was het natuurlijk niet, maar voor hem is het genoeg. Punt is: er zijn zoveel redenen, en de meeste veranderen met de dag, zoals die dertien vierdeklassers die eerder deze week omkwamen toen een of andere klootzak bij hen in de gymzaal het vuur opende, of dat meisje dat twee klassen lager zat dan ik en dat pas aan kanker is gestorven, of die man die ik voor de Mall Cinema zijn hond een trap zag geven, of mijn vader.

Charlie denkt het misschien wel, maar hij zegt tenminste

niet 'weirdo', en daarom is hij mijn beste vriend. Behalve dat ik dat in hem waardeer, hebben we niet veel gemeen.

Officieel is dit jaar een proeftijd voor me. Dat heeft te maken met een akkefietje met een tafeltje en een schoolbord. (Dat je het maar weet: een schoolbord vergoeden is duurder dan je zo zou denken.) Het heeft ook te maken met een voorval rond een kapotgesmeten gitaar tijdens de weeksamenkomst, illegaal afgestoken vuurwerk en wie weet nog een vechtpartijtje of twee. Als gevolg daarvan heb ik onvrijwillig ingestemd met: wekelijkse counseling, minstens een zeven gemiddeld halen en deelname aan minstens één buitenschoolse activiteit. Ik heb macramé gekozen, omdat ik daar de enige jongen tussen twintig min of meer sexy meisjes ben, wat me aanzienlijk in mijn voordeel leek. Verder moet ik me goed gedragen, lief met anderen spelen, niet met tafeltjes gooien en ook afzien van alle 'gewelddadige fysieke confrontaties'. En ik moet altijd, altijd, wat ik ook doe, mijn mond houden, want als ik dat niet doe komt er blijkbaar bonje van. Als ik nu nog één keer iets verkloot vlieg ik eruit.

In het kantoortje van de counselor meld ik me bij de secretaresse en ga dan op een van de harde houten stoelen zitten tot meneer Embryo tijd voor me heeft. Als ik Embryo – zo noem ik hem in gedachten – ook maar een beetje ken, zal hij willen weten wat ik in godsnaam in de klokkentoren te zoeken had. En als het even meezit blijft er dan niet veel tijd over voor iets anders.

Na een paar minuten wenkt hij me naar binnen. Hij is een korte, gezette man met het postuur van een stier. Zodra hij de deur dichtdoet verdwijnt ook zijn glimlach. Hij gaat zitten, buigt zich over zijn bureau naar voren en richt zijn blik op me alsof ik een verdachte ben uit wie hij een bekentenis moet loskrijgen. 'Wat had jij in godsnaam in de klokkentoren te zoeken?'

Wat ik prettig vind aan Embryo: hij is niet alleen voorspelbaar, hij draait er ook niet omheen. Ik ken hem al sinds mijn tweede jaar hier op school.

‘Ik wilde het uitzicht zien.’

‘Was je van plan eraf te springen?’

‘Niet op pizzadag. Nooit op pizzadag, want dat is een van de beste dagen van de week.’ Ik moet er even bij zeggen dat ik een briljante afleider ben. Zo briljant dat ik een volledige beurs zou kunnen krijgen om erin af te studeren, maar waarom zou ik? Ik heb de kunst al onder de knie.

Ik zit te wachten tot hij over Violet begint, maar in plaats daarvan zegt hij: ‘Ik moet weten of je van plan was of bent jezelf iets aan te doen. Dat meen ik godallemachtig serieus. Als de directeur hiervan hoort sta je al buiten voordat je doorhebt dat je van school wordt gestuurd, of nog erger. En dan heb ik het er nog niet eens over dat, als ik niet oplet en jij besluit er weer op te klimmen en eraf te springen, ik een proces aan mijn broek krijg, en neem maar van mij aan dat ik met het salaris dat ze me hier betalen me echt geen rechtszaak kan permitteren. En die komt er, of jij nu van de klokkentoren springt of van de Purina-toren, of het nu op het schoolterrein is of niet.’

Ik strijk over mijn kin, alsof ik diep in gedachten ben. ‘De Purina-toren. U brengt me op een idee.’

Zijn enige reactie is een loerende blik naar mij. Net als de meeste mensen in het Midden-Westen gelooft Embryo niet in humor, vooral niet als het om gevoelige onderwerpen gaat. ‘Niet grappig, meneer Finch. Dit is geen kwestie om grapjes over te maken.’

‘Nee, meneer. Sorry.’

‘Waar zelfmoordenaars niet aan denken, dat zijn de achterblijvers. Niet alleen je ouders en je broers of zusjes, maar ook je vrienden, je vriendinnen, je klasgenoten, je leraren.’ Ik mag dat wel, dat hij lijkt te denken dat ik er veel heb, veel mensen die op mij rekenen, onder wie niet één maar meer vriendinnen.

‘Ik deed het zomaar voor de gein. Misschien niet de beste manier om het eerste uur zoek te brengen, dat ben ik met u eens.’

Hij pakt een dossier, smijt het voor zich neer en bladert er

wat in. Ik wacht, hij leest, en dan kijkt hij me weer aan. Zit hij te tellen hoeveel dagen het nog duurt tot de zomer?

Hij staat op, als een politierechercheur op de tv, en loopt om zijn bureau heen tot hij dreigend naast me staat. Met zijn armen over elkaar leunt hij tegen het bureau en ik kijk langs hem heen op zoek naar de verborgen doorkijkspiegel.

‘Moet ik je moeder bellen?’

‘Nee. En nog eens nee.’ En nog eens: nee nee nee. ‘Hoor ’s, het was een stom idee. Ik wou gewoon weten hoe het voelt om daar te staan en naar beneden te kijken. Ik zou nooit van de klokkentoren springen.’

‘Als het nog eens gebeurt, als je er zelfs maar aan dént, dan bel ik haar. En je gaat een drugstest doen.’

‘Ik stel uw bezorgdheid op prijs, meneer.’ Ik probeer op mijn alleroprechtst te klinken, want als ik ergens geen behoefte aan heb is het wel om een nog grotere, fellere schijnwerper op me gericht te krijgen die me overal volgt, door de gangen op school en door de rest van mijn leven, voor zover aanwezig. En het punt is, ik mag Embryo echt. ‘Maar over dat drugsgedoe: nergens voor nodig om daar kostbare tijd aan te verspillen. Serieus. Tenzij sigaretten meetellen. Drugs en ik? Geen goeie combi. Geloof mij maar, ik heb het geprobeerd.’ Ik vouw als een brave jongen mijn handen. ‘En wat die hele toestand met de klokkentoren betreft, ook al was het helemaal niet wat u denkt, ik kan u evengoed beloven dat het geen tweede keer gebeurt.’

‘Precies – dat gebeurt niet weer. Ik wil je hier twee keer per week zien in plaats van één keer. Je komt ’s maandags en vrijdags met me praten, zodat ik kan zien hoe het met je gaat.’

‘Met alle plezier, meneer. Ik bedoel, ik geniet echt van die gesprekken van ons, zeg maar – maar zoals het nu is, is het prima.’

‘Er valt niet over te onderhandelen. En dan nu over het einde van het laatste semester. Je hebt vier, bijna vijf weken school gemist. Volgens je moeder had je griep.’

In feite heeft hij het over mijn zusje Kate, maar dat weet hij

niet. Zij heeft de school gebeld toen ik weg was, want ma heeft al genoeg aan haar hoofd.

‘Als zij dat zegt, wie zijn wij dan om het tegen te spreken?’

Het punt is: ik was wel ziek, maar wat ik had was niet zo'n makkelijk uit te leggen griepje. Het is mijn ervaring dat mensen er veel meer begrip voor hebben als ze kunnen zién dat je iets mankeert, en voor de ik-weet-niet-hoeveelste keer in mijn leven snak ik naar mazelen of pokken of een andere makkelijk te begrijpen ziekte, gewoon om het simpeler te maken, voor mij maar ook voor hen. Alles liever dan de waarheid: ik ben weer op tilt gegaan. Ik ben verdwenen. Het ene moment draaide ik normaal en het volgende sleepte mijn brein zich in kringetjes rond als een ouwe reumatische hond die wil gaan liggen. En toen schakelde ik gewoon uit en viel in slaap, maar ik sliep niet zoals je 's nachts altijd doet. Stel je een lange, donkere slaap voor zonder een enkele droom.

Embryo knijpt weer zijn ogen een stukje dicht en tuurt me doordringend aan, alsof hij me wil laten zweten. ‘En mogen we ervan uitgaan dat je dit semester komt opdagen en je goed gedraagt?’

‘Vast en zeker.’

‘En je werk goed doet?’

‘Ja, meneer.’

‘Ik zal die drugstest voor je regelen bij de verpleegkundige.’ Hij priemt met zijn vinger in mijn richting. ‘Proeftijd betekent “periode waarin iemands geschiktheid wordt getest, periode waarin de leerling vorderingen dient te maken”. Als je me niet gelooft zoek je het maar op, en blijf in godsnaam in leven.’

Wat ik niet zeg is: ik wil blijven leven. Dat zeg ik niet, omdat hij me, gezien de dikke map die voor hem ligt, nooit zou geloven. En nog iets wat hij nooit zou geloven: ik doe mijn uiterste best om hier in deze klotewereld te zijn. Op de richel van de klokkentoren staan heeft niks te maken met doodgaan. Het gaat om de touwtjes in handen hebben. Om nooit meer in slaap vallen.

Embryo beent om zijn bureau heen en verzamelt een sta-

peltje folders voor 'Pubers met Problemen'. Dan zegt hij tegen mij dat ik er niet alleen voor sta en altijd met hem mag komen praten; zijn deur staat altijd open, hij is hier te vinden en we zien elkaar maandag. Het liefst zou ik zeggen: niet om het een of ander, hoor, maar daar heb ik niet veel aan. Maar vanwege de donkere kringen onder zijn ogen en de diepe rokerslijntjes om zijn mond bedank ik hem alleen. Zodra ik weg ben zal hij wel een sigaret opsteken. Ik pak een dikke stapel folders aan en laat hem alleen. Hij heeft het geen moment over Violet gehad, en dat is een opluchting.

VIOLET

Nog 154 dagen tot de diploma-uitreiking

Vrijdagochtend. De kamer van mevrouw Marion Kresney, schoolcounselor, met kleine, vriendelijke ogen en een glimlach die te groot is voor haar gezicht. Volgens het certificaat dat boven haar hoofd aan de muur hangt werkt ze al vijftien jaar op Bartlett High School. Dit is ons twaalfde gesprek.

Mijn hart gaat nog steeds tekeer en mijn handen trillen nog van het op de richel staan. Ik ben door en door verkleumd en zou het liefst gaan liggen. Ik zit te wachten tot mevrouw Kresney zegt: ik weet wat jij het eerste uur hebt uitgespookt, Violet Merkey. Je ouders zijn onderweg. De artsen staan klaar om je naar de dichtstbijzijnde instelling voor geestelijke gezondheidszorg te begeleiden.

Maar we beginnen net als anders.

‘Hoe gaat het, Violet?’

‘Prima, en met u?’ Ik ga op mijn handen zitten.

‘Met mij ook. Maar nu over jou. Ik wil weten hoe je je voelt.’

‘Ik voel me goed.’ Dat ze er niet over begonnen is wil nog niet zeggen dat ze het niet weet. Ze vraagt bijna nooit ergens rechtstreeks naar.

‘Hoe slaap je?’

De nachtmerries begonnen een maand na het ongeluk. Elke keer dat ik bij haar kom vraagt ze ernaar, omdat ik zo stom ben geweest mijn moeder erover te vertellen, en die heeft het weer aan haar verteld. Dat is een van de belangrijkste redenen dat ik hier zit en dat ik mijn moeder niks meer vertel.

‘Prima.’

Het punt met mevrouw Kresney is dat ze altijd, echt altijd glimlacht, wat er ook aan de hand is. Dat vind ik wel fijn aan haar.

‘Nog akelige dromen?’

‘Nee.’

Eerst schreef ik ze op, maar dat doe ik niet meer. Ik herinner me alle details. Zoals die droom van vier weken geleden, waarin ik letterlijk wegsmolt. En waarin mijn vader zei: ‘Je bent bij het eindpunt, Violet. Je hebt je grens bereikt. Die hebben we allemaal, en de jouwe ligt hier.’ *Maar dat wil ik niet.* Ik keek toe hoe mijn voeten in plasjes veranderden en verdwenen. Daarna waren mijn handen aan de beurt. Ik voelde er niets van en ik weet nog dat ik dacht: ik zou dit niet erg moeten vinden, want het doet helemaal geen pijn. Het is gewoon wegglijden. Maar ik vond het wel erg om stukje bij beetje onzichtbaar te worden, tot ik wakker werd.

Mevrouw Kresney verschuift op haar stoel; haar glimlach blijft op haar gezicht geplakt. Zou ze in haar slaap ook glimlachen?

‘Laten we het eens over je studieplannen hebben.’

Vorig jaar rond deze tijd had ik het heerlijk gevonden om over mijn studieplannen te praten. Dat deden Eleanor en ik soms als pa en ma naar bed waren. Als het warm genoeg was gingen we buiten zitten, en anders binnen. We stelden ons de plaatsen voor waar we naartoe zouden gaan en de mensen die we zouden ontmoeten, ver van Bartlett, Indiana, aantal inwoners 14.983, waar we ons ruimtewezens van een verre planeet voelden.

‘Je hebt je opgegeven voor UCLA, Stanford, Berkeley, de University of Florida, de University of Buenos Aires, Northern Caribbean University en de National University of Singapore. Dat is een heel gevarieerde lijst, maar waar is NYU gebleven?’

Al sinds de zomer voor ik naar de middelbare school ging droom ik van het programma creatief schrijven aan de universiteit van New York. Dat komt doordat we daar toen met mijn moeder, die hoogleraar en schrijver is, naartoe waren geweest.

Zij heeft op NYU gestudeerd, en drie weken lang logeerden we met z'n vieren in New York en trokken we op met haar voormalige docenten en studiegenoten: romanschrijvers, toneelschrijvers, scenarioschrijvers, dichters. Ik was van plan geweest me in oktober op te geven voor vroege toelating, om zo snel mogelijk zekerheid te hebben. Maar toen gebeurde het ongeluk en veranderde ik van gedachten.

'Ik heb de deadline voor de inschrijving gemist.' De deadline voor de reguliere inschrijving was vandaag een week geleden. Ik had alles ingevuld, zelfs mijn werkstuk geschreven, maar de boel niet ingestuurd.

'Laten we het dan eens over het schrijven hebben. En over de website.'

Ze bedoelt EleanorandViolet.com. Die zijn Eleanor en ik begonnen toen we pas in Indiana woonden. We wilden een online magazine opzetten waarin vanuit twee (heel) verschillende gezichtspunten werd geschreven over mode, beauty, jongens, boeken, het leven. Vorig jaar noemde Eleanors vriendin Gemma Sterling (ster van de succesvolle webserie *Rant*) ons in een interview, waarop ons aantal volgers verdriedubbelde. Maar sinds Eleanors dood heb ik de site niet meer aange-raakt, want wat zou dat voor zin hebben? Het was een site over zusjes. En trouwens, in dat ogenblik dat onze auto zich door de vangrail boorde stierven mijn woorden ook.

'Ik wil niet over de website praten.'

'Je moeder is auteur, meen ik. Die kan vast heel goede adviezen geven.'

'Jessamyn West heeft gezegd: "Schrijven is zo moeilijk dat schrijvers in het hiernamaals aan alle straf ontkomen, omdat ze hun hel al op aarde hebben beleefd."

Daar veert ze van overeind. 'Heb jij het gevoel dat je wordt gestraft?' Ze heeft het over het ongeluk. Of misschien bedoelt ze omdat ik hier in deze kamer zit, op deze school, in deze stad.

'Nee.' Heb ik het gevoel dat ik gestraft hoor te worden? Ja. Waarom zou ik anders een pony bij mezelf hebben geknipt?

'Houd jij jezelf verantwoordelijk voor wat er is gebeurd?'

Nu frunnik ik aan mijn pony. Hij is scheef. 'Nee.'

Ze leunt achterover. Haar glimlach zakt een klein stukje af. We weten allebei dat ik lieg. Ik vraag me af wat ze zou zeggen als ik haar vertelde dat ik een uur geleden van een richel op de klokkentoren af gepraat ben. Ik ben er inmiddels zeker van dat ze dat niet weet.

'Heb je al autogereden?'

'Nee.'

'Heb je al bij je ouders in de auto gezeten?'

'Nee.'

'Maar dat willen ze wel graag.' Dat is geen vraag. Ze zegt het alsof ze met een van hen of met hen allebei heeft gepraat, en dat zal ook wel zo zijn.

'Ik ben nog niet zover.' Dat is de toverspreuk. Ik heb ontdekt dat ik daarmee bijna overal onderuit kan komen.

Ze leunt naar voren. 'Heb je erover nagedacht om het cheerleaden weer op te pakken?'

'Nee.'

'De leerlingenraad?'

'Nee.'

'Je speelt nog wel fluit in het orkest?'

'Ik zit aan de laatste lessenaar.' Dat is iets wat niet is veranderd na het ongeluk. Daar zit ik altijd al, omdat ik niet erg goed ben op de fluit.

Ze leunt weer achterover. Heel even denk ik dat ze het opgeeft. Dan zegt ze: 'Ik maak me zorgen over je vorderingen, Violet. Eerlijk gezegd zou je al verder moeten zijn dan je nu bent. Je kunt niet eeuwig uit de buurt van auto's blijven, vooral niet nu het winter is. Je mag niet stil blijven staan. Je moet onthouden dat je een overlever bent, en dat betekent...'

Ik zal nooit te weten komen wat dat betekent, want zodra ik het woord 'overlever' hoor sta ik op en loop weg.

Op weg naar het vierde uur. In de gang.

Minstens vijftien mensen – een paar die ik ken, een paar die ik niet ken, een paar die in geen maanden een mond tegen me

open hebben gedaan – houden me onderweg naar mijn lokaal staande om te zeggen hoe moedig het van me was om Theodore Finch te redden toen hij zelfmoord wilde plegen. Een meisje van de schoolkrant wil me interviewen.

Van alle mensen die ik had kunnen ‘redden’ is Theodore Finch de allerslechtste keus, want hij is een Bartlett-legende. Ik ken hem niet zo goed, maar ik weet wel van hem af. Iederéén weet van hem af. Sommigen moeten niks van hem hebben omdat ze hem gestoord vinden, en hij vecht vaak, wordt van school gestuurd en doet wat hij wil. Anderen vereren hem omdat hij gestoord is, vaak vecht, van school wordt gestuurd en doet wat hij wil. Hij speelt gitaar in vijf of zes verschillende bands, en vorig jaar heeft hij een plaat gemaakt. Maar hij is nogal... extreem. Zo kwam hij een keer van top tot teen rood geverfd naar school, terwijl het niet eens Projectweek was. Tegen de een zei hij dat hij tegen racisme protesteerde en tegen de ander dat hij protesteerde tegen het eten van vlees. Vorig jaar droeg hij een maand lang elke dag een cape, hij smet met een tafeltje een schoolbord doormidden en hij stal alle kikkers die bij biologie waren ontleed en hield een uitvaart voor ze, waarna hij ze op het honkbalveld begroef. De geweldige Anna Faris heeft ooit gezegd dat het geheim om de high school te overleven is: je gedeisd houden. Finch doet het tegenovergestelde.

Ik ben vijf minuten te laat bij Russische literatuur, waar mevrouw Mahone en haar pruik ons als huiswerk een opstel van tien kantjes over *De gebroeders Karamazov* opgeven. Er volgt gekreun van iedereen behalve mij, want wat mevrouw Kresney ook mag denken, ik heb Verzachtende Omstandigheden.

Ik luister niet eens terwijl mevrouw Mahone uitlegt wat ze verlangt. Ik pulk alleen wat aan een draadje van mijn rok. Ik heb hoofdpijn. Vermoedelijk van de bril. Eleanor had slechtere ogen dan ik. Ik zet de bril af en leg hem op mijn tafeltje. Zij zag er stijlvol uit met die bril. Mij staat hij lelijk. Vooral met die pony. Maar wie weet ga ik, als ik die bril maar lang genoeg draag, op haar lijken. Ga ik zien wat zij zag. Dan kan ik ons allebei zijn en hoeft niemand haar meer te missen, vooral ik niet.

Het punt is: er zijn goede dagen en slechte dagen. Ik voel me bijna schuldig als ik zeg dat ze niet allemaal slecht zijn. Ik word ergens door verrast – een tv-programma, een grappige opmerking van mijn vader, een complimentje in de klas – en dan lach ik alsof er nooit iets is gebeurd. Dan voel ik me weer normaal, wat dat ook mag zijn. Soms word ik 's ochtends wakker en zing ik onder het aankleden. Of misschien zet ik de muziek wat harder en dans. Meestal ga ik lopend naar school. Andere keren neem ik de fiets, en af en toe houdt mijn hoofd me voor de gek en denk ik dat ik een doodgewoon meisje ben dat naar school fietst.

Emily Ward port me in de rug en geeft me een briefje. Omdat mevrouw Mahone aan het begin van het uur altijd onze telefoons inneemt is het er een van het ouderwetse soort, geschreven op een stukje schrijfpapier.

Klopt het dat jij Finch hebt gered toen hij er een eind aan wou maken? X Ryan. Er zit maar één Ryan in deze klas – er zijn mensen die zouden beweren dat hij de enige Ryan op de hele school is, of misschien wel op aarde – en dat is Ryan Cross.

Ik kijk op, recht in zijn ogen, twee rijen verderop. Hij is akeilig knap. Brede schouders, warm goudbruin haar, groene ogen en genoeg sproeten om benaderbaar te lijken. Tot december was hij mijn vriend, maar nu doen we een poosje rustig aan.

Ik laat het briefje vijf minuten op mijn tafeltje liggen voor ik reageer. Ten slotte schrijf ik: *Ik was gewoon toevallig in de buurt.* x V. Nog geen minuut later komt het weer terug, maar ditmaal vouw ik het niet open. Ik bedenk hoeveel meisjes dolgraag zo'n briefje van Ryan Cross zouden krijgen. De Violet Merkey van vorig voorjaar zou een van hen zijn geweest.

Als de bel gaat treuzel ik. Ryan blijft even hangen om te zien wat ik doe, maar als ik gewoon blijf zitten haalt hij zijn telefoon op en loopt weg.

'Ja, Violet?' vraagt mevrouw Mahone.

Tien kantjes stelde vroeger niks voor. Als een leraar er tien vroeg schreef ik er twintig. Als ze er twintig wilden kregen ze er dertig. Schrijven was wat ik het beste kon, beter dan een

dochter of een vriendin of een zusje zijn. Schrijven was mijn lust en mijn leven. Maar nu is het een van de dingen die ik niet meer kan.

Ik hoef nauwelijks iets te zeggen, niet eens: 'Ik ben er nog niet aan toe.' Het staat in het ongeschreven reglement van het leven, onder de kop 'Hoe reageer je als een leerling een dierbare verliest en het daar negen maanden later nog steeds erg moeilijk mee heeft?'.

Met een zucht geeft mevrouw Mahone me mijn telefoon terug. 'Geef me een kantje of een alinea, Violet. Doe maar gewoon je best.' Mijn Verzachtende Omstandigheden hebben het weer voor elkaar.

Op de gang staat Ryan te wachten. Ik kan aan hem zien dat hij probeert de puzzel op te lossen, zodat hij mij weer in elkaar kan zetten tot het leuke vriendinnetje van vroeger. 'Je ziet er ontzettend mooi uit vandaag,' zegt hij. Hij is zo aardig niet naar mijn haar te staren.

'Dank je.'

Over Ryans schouder zie ik Theodore Finch langsparaderen. Hij knikt naar me alsof hij iets weet wat ik niet weet, en loopt gewoon door.